

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMAS DEPUTĀTS

Jēkaba iela 11, Rīga, LV-1811 • Tālrunis: 6708 7321 • Fakss: 6708 7100 • E-pasts: saeima@saeima.lv

Rīgā, 2019. gada 18. novembrī
Nr. 111.8/4-47-13/19

Saeimas Prezidijam

Pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 79. pantu, iesniedzam likumprojektu "Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā".

Pielikumā: likumprojekts "Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā" uz 1 lappuses un anotācija uz 3 lappusēm.

Cieņā,

13. Saeimas deputāti:

1. Marija Golubeva
2. Regīna Lohmele-Luzova
3. Inese Lihina-Egnere
4. Raimonds Bejarsnis
5. Erīta Zālīte - grasa
6. Valde Rečaiāne-Šcipiņskaya
7. Anita Muižniece

SANĒMTS
Saeimas Administrācijas
Dokumentu pārvaldības nodaļā
28. 11. 2019. plkst. 15:27

Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā

Izdarīt likumā “Dzīvnieku aizsardzības likums” (Latvijas Vēstnesis, 2001, 187. nr.; 2003, 28. nr.; 2003, 107. nr.; 2005, 70. nr.; 2006, 207. nr.; 2008, 2. nr.; 2009, 155. nr.; 2010, 62. nr.; 2010, 205. nr., 2012. 50. nr., 2014. 123. nr., 2017. 128 nr.) šādus grozījumus:

1. Papildināt likuma 1. pantu ar 19. punktu šādā redakcijā:

“19) vaislas mājas (istabas) dzīvnieks – mājas (istabas) dzīvnieks, kurš tiek izmantots sugas turpināšanai.”

2. Izteikt likuma 4. panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Personai, ja tā ir sodīta par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvnieku, piemēro dzīvnieka konfiskāciju un aizliegumu turpmāk turēt dzīvnieku.”

3. Likuma 9. pantā:

papildināt pirmās daļas 1. punktu ar c) un d) apakšpunktiem šādā redakcijā:

- c) Pašvaldības policija – attiecībā uz mājas (istabas) dzīvnieku aizsardzību un labturību;
- d) Valsts policija – attiecībā uz kriminālpārkāpumiem saistībā ar dzīvniekiem.

papildināt pirmo daļu ar 3. punktu šādā redakcijā:

“3) Pašvaldības sadarbībā ar sabiedriskajiem dzīvnieku aizsardzības inspektoriem – attiecībā uz mājas (istabas) dzīvnieku un vaislas mājas (istabas) dzīvnieku labturību, kārtībā, kāda noteikta Ministru kabineta noteikumos.”

papildināt septīto daļu aiz vārdiem “lauksaimniecības dzīvnieku” ar vārdiem “vai mājas (istabas) dzīvnieku”.

4. Likuma 10. pantā:

papildināt 23. punktu aiz vārda “dzīvnieku” ar vārdiem “aizsardzības un”.

papildināt ar 25., 26. un 27. punktu šādā redakcijā:

- “25) noteikumus par dzīvnieku labturības prasībām vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētavās un vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētavas reģistrācijas kārtību;
- 26) mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrācijas kārtību;
- 27) kārtību, kādā organizē bezsaimnieka kaķu sterilizēšanu un sterilizētu bezsaimnieka kaķu labturības prasības.”

5. Aizstāt likuma 50. panta 5. punktā skaitli “14” ar skaitli “30”.

6. Papildināt pārejas noteikumus ar 21. punktu šādā redakcijā:

“21. Ministru kabinets šā likuma 9. panta un likuma 10. panta 25., 26. un 27. punktā paredzētos Ministru kabineta noteikumus izdod līdz 2020. gada 31. maijam.”

Likumprojekta
“Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā”
anotācija

1) Kādēļ likums ir vajadzīgs?

Dzīvnieku aizsardzības likuma preambula definē vēlamu sabiedrības attieksmi pret dzīvību: *Cilvēces ētiskais pienākums ir nodrošināt visu sugu dzīvnieku labturību un aizsardzību, jo katrs īpatnis pats par sevi ir vērtība. Cilvēkam ir morāls pienākums cienīt jebkuru radību, izturēties pret dzīvniekiem ar iejūtīgu sapratni un tos aizsargāt. Nevienam nav atļauts bez pamatota iemesla nogalināt dzīvnieku, nodarīt tam sāpes, radīt ciešanas vai citādi kaitēt.* Lai gan šī apņemšanās ir ietverta likumā, joprojām nav apzināti valstī esošie dzīvnieki, nav nosakāma piederības un atbildības par dzīvnieku ķēde, pastāv nelegālās dzīvnieku audzētavas, kas ir ne tikai ekonomisks, bet arī morāls slogs sabiedrībai, kā arī aizvien ir novērojama vardarbība pret dzīvniekiem, pret kuru gan ir palielinājusies sabiedrības neiecietība, līdz ar to likumprojekta mērķis ir veicināt dzīvnieku labturību.

Esošais regulējums nenodala lolojumdzīvniekus no dzīvniekiem, kuri tiek turēti sugas pavairošanai. Ja dzīvnieks tiek turēts arī sugas pavairošanai (neatkarīgi no tā, ka dzīvnieku tur arī priekam), tas uzskatāms par vaislas dzīvnieku, kuram ir nepieciešama atsevišķa reģistrācijas kārtība un stingrākas labturības prasības nekā lolojumdzīvniekiem.

Aizvien pieaug sūdzību skaits par cietsirdību pret dzīvniekiem, kā arī pie atbildības saukto personu skaits, tomēr joprojām ir gadījumi, kad dzīvnieki netiek konfiscēti, un pret tiem turpinās cietsirdīga izturēšanās, tāpēc ir nepieciešamas nepārprotami noteikt, ka personām, kas pret dzīvniekiem izturas cietsirdīgi, konfiscē dzīvniekus un aizliedz tām dzīvniekus turēt arī turpmāk.

Šobrīd Pārtikas un veterinārais dienests ne vienmēr spēj pietiekami ātri reaģēt uz gadījumiem, kad fiksēta cietsirdīga attieksme pret dzīvniekiem, jo šī informācija tiek sniegta pašvaldības policijai, kurai savukārt nepieciešamas laiks, lai to nodotu tālāk, tāpēc ir skaidri jānodala gadījumi, kad iesaistās pašvaldības policija un gadījumi, kad iesaistās Valsts policija. Ieviešot šo normu, dažādas problēmas varēs risināt ātrāk, tādējādi nodrošinot humānāku attieksmi pret dzīvniekiem.

Lai gan likuma 9. panta otrajā daļā minētas, ka valsts iestādes likuma prasību neievērošanas gadījumos var iesaistīt sabiedriskās dzīvnieku aizsardzības organizācijas, praksē šī norma netiek izmantota, jo nebija noteikta vienota kārtība un iesaistīto organizāciju pilnvaru apjoms. Tādēļ likumprojektā piedāvāts izstrādāt atsevišķus MK noteikumus, kas šo problēmu risinātu.

Likumprojekts paredz stiprināt arī sabiedrisko kontroli dzīvnieku aizsardzības un labturības jomā - nepieciešams izstrādāt MK noteikumus par sabiedrisko dzīvnieku aizsardzības inspektoru darbības regulējumu, nosakot sabiedriskā dzīvnieku aizsardzības inspektora statusu, tā piešķiršanas un anulēšanas kārtību, inspektoriem izvirzāmos kritērijus un prasības, apmācības programmas saturu, kā arī inspektoru apliecības paraugu. Mērķis ir radīt efektīvu sabiedriskās kontroles mehānismu kā atbalstu un sadarbības partneri valsts un pašvaldību iestādēm dzīvnieku turēšanas, labturības un aizsardzības jomā.

Likumā ir noteiktas tiesības Zemkopības ministrijai deleģēt apmācību lauksaimniecības dzīvnieku labturības jautājumos līgumu privāto vai publisko tiesību subjektam, tomēr nav noteikti līdzīga kārtība attiecībā uz mājas (istabas) dzīvniekiem, lai gan šajā jomā arī ir nepieciešamas apmācības par labturības prasībām, kas veicinātu šo dzīvnieku labklājību.

Vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju normatīvais regulējums uz šo brīdi nav pietiekams, tāpēc ar šiem likuma grozījumiem ir plānots izstrādāt MK noteikumus vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētāju un audzētavu darbības reglamentācijai, nosakot, pirmkārt, vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētavu reģistrācijas kārtību (nepieciešama, lai PVD var veikt uzraudzības un kontroles funkciju kā valsts veterinārās uzraudzības objektā), otrkārt, prasības vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētavām, un, treškārt, vaislas mājas (istabas) dzīvnieku labturības prasības vaislas mājas (istabas) dzīvnieku audzētavās (stingrākas un specifiskas prasības, ņemot vērā, ka dzīvnieks netiek turēts vien kā mājas mīlulis). Līdz ar to tiktu mazināta ēnu ekonomika dzīvnieku audzēšanā (pavairošanā), tā palielinot iemaksas valsts budžetā, kā arī paredzēts noteikt labturības prasības, kas ir vajadzīgas humānā un empātijas pilnā sabiedrībā.

Lai vienkāršotu un sakārtotu mājas (istabas) dzīvnieku labturības kontroli, nepieciešama jaunu mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrēšanas noteikumu izstrāde, iekļaujot apzīmēšanu un reģistrēšanu kā vienotu pakalpojumu, vienkāršojot reģistrācijas procesu, nosakot mājas (istabas) dzīvnieku apzīmēšanas un reģistrēšanas kārtību, definējot dzīvnieku īpašnieka tiesības un pienākumus šajā procesā, kā arī izveidojot mājas (istabas) dzīvnieku datubāzi un reģistrācijas veidlapu.

Likumprojekts risinātu arī bezsaimnieka kaķu tiesisko regulējumu – nepieciešams izstrādāt MK noteikumus bezsaimnieka kaķu aizsardzībai, nosakot bezsaimnieka kaķu juridisko statusu, sterilizācijas kārtību, kā arī sterilizētu bezsaimnieka kaķu minimālās labturības prasības.

Likumprojekts paredz pagarināt atļauto eitanāzijas termiņu dzīvnieku patversmē nonākušam klaiņojošam dzīvniekam līdz 30 dienām, lai dotu iespēju to pilnvērtīgi sagatavot un piedāvāt adopcijai un pēc iespējas samazinātu veselo un dzīvotspējīgo dzīvnieku eitanāziju skaitu. Šī paša likuma 50. panta 7. punktā ir noteikts, ka “dzīvnieka eitanāziju atļauts veikt 30 dienu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par dzīvnieka konfiskāciju, ja neizdodas atrast tam jaunu īpašnieku”, nav saskatāma atšķirība starp klaiņojošu vai konfiscētu dzīvnieku, kurš palicis bez saimnieka. Vienāda attieksme mūsu sabiedrībā nostiprinātu humānās vērtības un dotu dzīvniekam tiesības sagaidīt savu iespēju atrast saimnieku vienādi abos gadījumos 30 dienu laikā.

Tā kā sabiedrībā pieaug neiecietība pret vardarbību pret dzīvniekiem, ir nepieciešams pārskatīt likumu un izdarīt attiecīgos grozījumus. Vardarbība pret dzīvniekiem tiesiskā, demokrātiskā un sociāli atbildīgā valstī ir nepieļaujama, tāpēc ir nepieciešams veikt šīs izmaiņas likumā, tā paužot stingrāku nostāju dzīvnieku aizsardzības un labturības jautājumos.

2) Kāda var būt likuma ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību?

Likumprojekta tiesiskais regulējums attiecas uz dzīvnieku īpašniekiem un turētājiem, dzīvnieku audzētājiem un piegādātājiem, kā arī skar valsts iestāžu lomu dzīvnieku aizsardzības procesā. Likumprojekts ietekmēs visas valsts administratīvās vienības, nosakot augstākus dzīvnieku labturības standartus. Likumprojekts neparedz būtiski palielināt administratīvo

slogu, taču tas stimulēs dzīvnieku audzētāju iznākšanu no ēnu ekonomikas zonas, kā arī tuvinās sabiedrības kopējo attieksmi pret dzīvniekiem likuma preambulā noteiktajiem ideāliem.

3) Kāda var būt likuma ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem?

Likumprojektam būs ietekme uz pašvaldību budžetu, jo tas paredz palielināt maksimālo dzīvnieku uzturēšanas laiku patversmē no 14 līdz 30 dienām, kuru būs nepieciešams segt no patversmes uzturošās institūcijas budžeta.

4) Kāda var būt likuma ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu?

Likumprojektā paredzēti MK noteikumi, kuri jāpieņem līdz 2020. gada 31. maijam.

5) Kādām Latvijas starptautiskajām saistībām atbilst likumprojekts?

Likumprojekts neskar Latvijas starptautiskās saistības.

6) Kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot likumprojektu?

Likuma grozījumi sagatavoti, balstoties koordinētā sadarbībā ar dzīvnieku patversmēm nodibinājumu Dzīvnieku policija, kas pārstāv 33 dzīvnieku aizsardzības organizācijas, kā arī konsultējoties ar dzīvnieku patversmēm "Labās mājas" un "Ulubele", Latvijas Kinoloģisko federāciju, biedrību "Dzīvnieku brīvība", Latvijas Veterinārārstu biedrību, kā arī valsts iestādēm un institūcijām, kā Zemkopības ministrija, Tieslietu ministrija, Pārtikas un veterinārais dienests, Valsts policija, Rīgas pašvaldības policija, Rīgas dome, Liepājas dome un Pašvaldību savienība.

7) Kā tiks nodrošināta likuma izpilde?

Likumprojekts neparedz veidot jaunas institūcijas, reorganizēt vai likvidēt esošās institūcijas, taču papildu funkcijas un pienākumi dzīvnieku aizsardzības un labturība nodrošināšanai tiktu noteiktas Pārtikas un veterinārajam dienestam, Dabas aizsardzības pārvaldei, Valsts policijai, pašvaldību administratīvajām komisijām, pašvaldības administratīvajām inspekcijām, kā arī pašvaldības policijai.